

ВИКОРИСТАННЯ АВТЕНТИЧНИХ ПІДРУЧНИКІВ У ФОРМУВАННІ АНГЛОМОВНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ У ЧИТАННІ У СТУДЕНТІВ-ФІЛОЛОГІВ ЗВО

10. Сергеев О.В. Фундаменталізація освіти у вищій школі. *Теорія та методика навчання фундаментальних дисциплін у вищій школі* : зб. наук. пр. Кривий Ріг : Вид. відділ НметАУ, 2005. С. 4–7.

REFERENCES

1. Honcharenko, S.U. (2008). Fundamentalizatsiia osvity yak dydaktychny pryncyp [Fundamentalization of education as a didactic principle]. *The way of education*. No. 1. pp. 2–6. [in Ukrainian].
2. Demianenko, N. (2013). Teoriia i praktyka kontekstnoho navchannia: osvithnii prostir pedahohichnoi mahistratury [Theory and practice of contextual learning: the educational space of the pedagogical master's degree]. *Native school*. No. 3. pp. 12–16. [in Ukrainian].
3. Dubaseniuk, O.A. (2001). Tekhnolohii profesiino-pedahohichnoi pidhotovky maibutnikh uchyteliv: navchalnyi posibnyk [Technologies of professional and pedagogical training of future teachers: study guide]. Zhytomyr, 384 p. [in Ukrainian].
4. Kurylo, V.S. & Shchuka, H.P. (2016). Mozhlyvosti optymizatsii naukovo-doslidnoi roboty studentiv [Possibilities of optimization of students' scientific research work]. *Education and pedagogical science*. No. 1 (164). pp. 5–12. [in Ukrainian].
5. Leksii z pedahohiky vyshchoi shkoly [Lectures on higher school pedagogy]. *Tutorial*. (Ed.). V.I. Lozova. Kharkiv, 2006. 496 p. [in Ukrainian].
6. Marchuk, I.P. (2009). Formuvannia profesiinykh yakostei maibutnoho sotsioloaha u protsesi kontekstnoho navchannia

[Formation of professional qualities of the future sociologist in the process of contextual learning]. *Extended abstract of candidate's thesis*. Zaporizhzhia, 20 p. [in Ukrainian].

7. Pedahohichni tekhnolohii u neperervnii profesiinii osviti [Pedagogical technologies in continuous professional education]. *Monograf*. S.O. Sysoieva, M. Aleksiiuk, P.M. Volovyk, O.I. Kulchytska, L.S. Sihaieva, Ya.V. Tsekhmister et al; (Ed.). S.O. Sysoieva. Kyiv: V1P0L, 2001. 502 p. [in Ukrainian].

8. Rebukha, L.Z. (2017). Innovatsiini protsesy vyshchoi shkoly: tekhnolohichni aspekt [Innovative processes of higher education: technological aspect]. *Teoriia i praktyka rozvytku naukovykh znan: materialy II mizhnar. nauk.-prakt. konf.* (Kyiv, 28–29 hrud. 2017 r.). – *Theory and practice of scientific knowledge development: materials of the 2nd international science and practice conf.* (Kyiv, December 28–29, 2017). Kyiv, Part. III. pp. 35–36. [in Ukrainian].

9. Reizenkind, T.Y. (2002). Klasyfikatsiia pryncypiv dydaktyky u profesiinii osviti [Classification of principles of didactics in professional education]. *Pedagogical sciences*. Vol. 11. pp. 132–140. [in Ukrainian].

10. Serhieiev, O.V. (2005). Fundamentalizatsiia osvity u vyshchii shkoli [Fundamentalization of education in higher education]. *Theory and teaching methods of fundamental disciplines in higher education: coll. of science works*. Kryvyi Rih, pp. 4–7. [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 28.04.2023

УДК 378: 047.22(045)

DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2023.282780>

*Галина Задільська, кандидат філологічних наук,
доцент кафедри практики англійської мови і методики її навчання
Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка*

ВИКОРИСТАННЯ АВТЕНТИЧНИХ ПІДРУЧНИКІВ У ФОРМУВАННІ АНГЛОМОВНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ У ЧИТАННІ У СТУДЕНТІВ-ФІЛОЛОГІВ ЗВО

У статті розглядається питання, що стосується загальної характеристики інішомовної компетентності у читанні, його видів, цілей формування комунікативного читання у майбутніх вчителів іноземних мов при використанні автентичних підручників. Вказується на необхідність вдосконалення комунікативних вмінь та навичок студентів-філологів ЗВО з англійської мови шляхом використання лінгвокраїнознавчого матеріалу для читання. Обґрунтовано особливості формування вмінь англомовного читання студентів, ефективність і доцільність практичного застосування передтекстових, притекстових та післятекстових вправ для читання на заняттях з англійської мови. Доведено, що навчання іноземної мови з використанням автентичних підручників сприяють розвитку творчого підходу до усного мовлення та розвитку логічного мислення у студентів.

Ключові слова: комунікативне читання; лінгвокраїнознавчий матеріал; передтекстові, притекстові та післятекстові вправи для читання; автентичні підручники; творчий підхід до усного мовлення; логічне мислення.

Лім. 14.

Halyna Zadiliska, Ph.D. (Philology), Associate Professor of the English Practice Methods of its Teaching Department, Faculty of Ukrainian and Foreign Philology of Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University

THE USE OF AUTHENTIC TEXTBOOKS IN ENGLISH READING COMMUNICATIVE COMPETENCE FORMATION FOR UNIVERSITY STUDENTS OF LINGUISTIC DEPARTMENTS

The article deals with the problem of English reading communicative competence formation of university students of linguistic departments. The general characteristics of communicative competence in English reading have been given. The aims of its formation have been defined. The special aspects of reading skills' formation for university students, who study the English

language, have been determined. The efficiency and necessity of modern educational approaches usage at the foreign language classes have been substantiated. New methodological approaches in the development of communicative competence in reading have been described. The possibilities of their usage in the current conditions of the educational process have been analyzed. The worthwhile aspects which should be included in the process of developing foreign language communicative competences among university students of linguistic departments have been considered.

The article states that the effectiveness and expediency of using modern pedagogical methods of teaching a foreign language, the use of various forms and types of interactive learning, the use of Internet resources, authentic textbooks and Internet services comprehensively contribute to the formation of English communicative competence in students' reading. Modern approaches to teaching reading stimulate cognitive processes and form students' mental lexicon. The article indicates on the role of the use of authentic textbooks with pre-reading, while-reading and post-reading exercises as one of the means by which university students of linguistic departments develop creative abilities and logical thinking. The article states that the experience of using authentic textbooks also helps the students in future academic activities, language fluency and confidence when communicating with foreign students who are studying English. In order to choose a basic authentic textbook for learning English for a teacher, it is necessary to conduct a test control to determine the level of the English language of each student in particular. The article proves that the use of the materials related to the country the language of which is studied for reading by university students of linguistic departments activates language and speech material in the English language communication, develops their creative abilities and skills and broadens their outlook. The linguistic and cultural approach to teaching English provides students with a solid foundation for intercultural interaction and is aimed at educating students in the culture of speech and professional communication.

Keywords: communicative reading; the materials related to the country the language of which is studied; pre-reading, while-reading and post-reading exercises; authentic textbooks; creative approach to oral speech; logical thinking.

Постановка проблеми. Методика навчання іноземних мов студентів ЗВО першої чверті ХХІ ст. містить у своїй основі принцип комунікативності, що реалізується побудовою процесу навчання для реальної комунікації. Остання забезпечується формуванням у студентів іншомовної компетенції. Її зміст зумовлений такими видами компетенцій, як мовна, мовленнєва і соціокультурна.

Читання як вид мовленнєвої діяльності набуває все більш комунікативного характеру. У студентів формуються вміння ознайомлювального та вивчаючого читання. Перше має на меті одержання основної інформації, друге ж – повної.

Базовою метою навчання англійської мови студентів-філологів у ЗВО є створення умов для вільної комунікації на основі прочитаної і сприйнятої ними інформації. Питання ж про формування англомовної комунікативної компетенції у читанні студентів мовних спеціальностей ЗВО з огляду на використання автентичних підручників є надзвичайно актуальним.

Аналіз основних досліджень і публікацій. Формування компетенції у читанні завжди було ключовим завданням для методики викладання іноземних мов. Вітчизняні та зарубіжні методисти, зокрема Г. Барабанова, О. Гришина, Ю. Кажан, Л. Лазаренко, С. Мусійчук, І. Шостак, А. Rieder, F. Smith, W. Catherine та інші використовували різні підходи до навчання іншомовного читання [1; 3; 6–9; 12–14]. Важливо у цьому зв'язку наголосити на актуальності сучасних підходів з огляду на інформаційно-комунікаційні технології. Адже на сьогоднішній день вони впливають на наше життя значною мірою, формуючи інтелектуальний потенціал кожного з нас. Комунікативна складова є основним аспектом у формуванні навички англомовного читання.

Метою цієї статті є теоретичне обґрунтування формування англомовної комунікативної компетен-

ції у читанні студентів мовних спеціальностей ЗВО, аналіз практичного досвіду формування англомовної комунікативної компетенції у читанні студентів мовних спеціальностей за допомогою використання автентичних підручників.

Виклад основного матеріалу. Читання як рецептивний вид мовленнєвої діяльності базується на розпізнаванні графічних одиниць тексту. Під час роботи з текстом розрізняють техніку читання і розуміння того, що читається. У нашій статті ми розглядатимемо процес отримання інформації з тексту та її розуміння. Адже базовою метою читання є декодування необхідної інформації й її усвідомлення.

Зауважимо, що розрізняють такі види читання: пошукове, оглядове, детальне, інформативне читання, комунікативне, аналітичне, синтетичне, перекладне і безперекладне читання, підготовлене, не-підготовлене, тренувальне, контрольне тощо [1, 30].

Найкращим способом забезпечити студентів новітньою інформацією для формування англомовної комунікативної компетенції у читанні є, звісно, використання Інтернет-ресурсів. Це незмінна допомога сучасному викладачеві поряд зі збільшенням мотивації до вивчення іноземної мови у студентів [5].

Розглянемо комунікативне читання в системі інноваційного навчання на практичних заняттях з англійської мови у Дрогобицькому державному педагогічному університеті імені Івана Франка.

Зауважимо, що ми використовуємо автентичні підручники видавництва Pearson. Зокрема, New Language Leader (Intermediate [10] – для перших та других курсів, Upper Intermediate [11] – для третіх і четвертих). То ж приклади вправ для читання також наведені з підручника New Language Leader (Intermediate). Зазначимо, що всі тексти у цьому підручнику є автентичними і відповідають темам у блоці. Вони – сучасні й інформативні, містять соціокультурний потенціал.

ВИКОРИСТАННЯ АВТЕНТИЧНИХ ПІДРУЧНИКІВ У ФОРМУВАННІ АНГЛОМОВНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ У ЧИТАННІ У СТУДЕНТІВ-ФІЛОЛОГІВ ЗВО

Систематизована робота з автентичними текстами є засобом підвищення мотивації до вивчення англійської мови як навчального предмету. Доцільність використання автентичних підручників на практичних заняттях проявляється у мовній розкутості та впевненості при спілкуванні на будь-яку тематику. Адже студент підсвідомо налаштований на професійності навчання мови та культури мови-носія.

У всіх автентичних підручниках присутня міжкультурна складова, яка і є тим фактором, що мотивує студентів до навчання. Студент розуміє, що він є одним із групи здобувачів освіти у світі, що вивчають англійську мову з того самого автентичного підручника. Тому й використання автентичних підручників є одним із засобів, завдяки яким студенти швидше адаптуються під час продовження отримання освіти за кордоном.

Отож, перейдемо до вправ, які використовуються студентами з автентичного підручника *New Language Leader (Intermediate)* [10]).

Важливо перед комунікативним читанням зацікавити та привернути увагу до читання. Для цього виконуються *передтекстові* вправи, в основному, на сприйняття змісту. Вони також спрямовані на створення комфортного психологічного середовища щодо подолання лексико-граматичних та лінгво-красназничих труднощів тексту. Наведемо декілька варіантів вправ такого типу:

1) 6a Divide these adjectives into two groups according to personality types.

6b Now divide these jobs into two groups according to personality types. Which adjectives from Exercise 6a do you think go with these jobs? Work with a partner and explain your choices [10, 7].

2) 1 Read the description of work placements. Then work with a partner and discuss the questions [10, 30].

3) 1 Think about objects in your home. Which do you think are particularly well designed? Why [10, 66]?

4) 2 Read the title of the article. How much do you know about the threat of asteroids? Work in small groups and share your information [10, 88].

Прутекстові вправи спрямовані на формування комунікативної установки на читання:

1) 7a Read the encyclopedia entry "Extroverts and Introverts" quickly and check your ideas in Exercise 6.

7b Read the text again. Are these statements true or false according to the text [10, 7]?

2) 2a Read Sachiko Suzuki's blog which includes four comments about work placements and answer the questions.

2b Inferring opinion. Read the blog again and decide who is the most likely to say the following: Azra (A), Tom (T), Sabrina (S) or Charlotte (C) [10, 30].

3) 2a Look at these extracts from an introduction to a design book. In which extract does the writer mention these things?

2b Read the extracts again and correct the statements below.

4) 3a Read the article quickly and put the topics below into the order they appear in the text.

3b Read the article again and make notes about the four topics.

3c Now work in pairs. Take it in turns to tell your partner about each of the topics without looking at the text.

4 Identifying facts. Read the article again and find two known facts and two things that are speculation [10, 88].

Варто вказати на те, що, згідно з теорією конструктивізму, в процесі читання відбувається активне поповнення словникового запасу. Так, студенти використовують певні когнітивні стратегії з метою здогадки про значення незнайомого слова. Зазначимо, що відбувається це лише у тому випадку, коли це слово необхідне для розуміння тексту. Решта незнайомих слів просто ігноруються з огляду на те, що вони не є важливими для розуміння цілісного тексту [12, 54].

У дослідженні процесів мовної обробки інформації необхідно враховувати взаємодію мовних структур з іншими когнітивними і концептуальними структурами. Адже мовні структури репрезентують у пам'яті людини навколишній світ, а тому і становлять його ментальні моделі.

З цього приводу вартою уваги є думка А. Рідера стосовно когнітивних стилів студентів. Їх є два – аналітичний і холістичний.

У представників аналітичного типу нові значення слова при когнітивній обробці інформації інтегруються у вже наявні фонди знань. Власне відбувається їхня реорганізація.

Представники холістичного типу ніколи не пов'язують нову лексичну одиницю із уже знайомими для них лексичними одиницями. Власне тому вони й висувають нові гіпотези щодо значення незнайомих лексичних одиниць [12, 55].

Післятекстові вправи спрямовані на розвиток умінь усвідомлення тексту як єдиного смислового цілого.

Варто зауважити, що мотивом читання як комунікативної діяльності є спілкування як репродуктивний вид мовленнєвої діяльності:

1) 8 Making connections. Work with a partner and choose five jobs. Discuss what personality types the jobs would attract and why. Then discuss your choices with another pair [10, 7].

2) 3 Which comment do you most agree with and why? Compare your choice with a partner.

3) 2c Reacting to the text. Which idea in the text is the most interesting? Why [10, 66]?

4) Can you think of any other ways of preventing asteroids hitting the Earth [10, 88]?

З вищезазначеного можна зробити висновок, що комунікативний підхід дає змогу студенту отримувати максимальну користь від процесу читання, а саме: вилучати базову інформацію з тексту, повертатися до незрозумілих лексико-граматичних одиниць, у психологічно комфортному середовищі засвоювати новий лексико-граматичний матеріал.

Для того, щоб формування англомовної комунікативної компетенції у читанні було ефективним, тексти мають бути не складними. Тому перш ніж обрати той чи той автентичний підручник для навчання студентів-філологів англійської мови, викладач, своєю чергою, проводить тести на визначення їхнього рівня володіння англійською мовою. Принагідно зауважимо, що контроль розуміння прочитаного, на нашу думку, має бути у формі тестів [4, 60].

Крім того у процесі навчання студентів викладач мусить поєднувати індивідуальну, парну і групову роботу. Особливу увагу, власне, потрібно акцентувати на важливості самостійної роботи студентів.

Студент, своєю чергою, має розвивати вміння працювати з додатковою літературою, зокрема, з довідковою, різноманітними словниками, тощо. Крім того, проявляти вміння прогнозувати і робити висновки, грамотно висловлювати свою думку щодо особистого ставлення до проблем, які обговорюються.

Для розвитку навичок читання також додатково до основного підручника використовуються тексти з художньої літератури, науково-популярні, суспільно-політичні тексти. Базова умова їхнього вибору – це новизна й інформативність.

Важливо звертати увагу також на національно-культурну спадщину народу, мова якого вивчається. Власне, набуття знань у лінгвокраїнознавчій сфері приводить студентів до досягнення ефективної мовленнєвої взаємодії між представниками певної мовної спільноти і її культури. Адже нерозуміння соціокультурної інформації іноді може заважати навіть більше, ніж незнайомі слова чи граматичні структури [6, 309].

Отож, лінгвокраїнознавство виступає лінгвістичною основою не лише основою лінгводидактики, але й перекладу. Адже для належного перекладу певного тексту чи його частини необхідно повністю збагнути всі відтінки значень слів. Це, своєю чергою, і розуміння підтексту, і поведінки та вчинків адресатів.

Лінгвокраїнознавство експлікує значення слів ширше. Відтак, спираючись на дані психолінгвістики, аналізує слово як образ, який включає низку асоціацій.

Попри те, що студенти, вивчають іноземну мову, вони і надалі є носіями власної культури, набувають нових знань про культуру, національні інтереси, звички носіїв мови, яку вони вивчають. І в кінцевому результаті вони стають носіями світової культури.

Програми з іноземних мов забезпечують комплексний підхід до проблем комунікації. Вони зорієнтовані на досягнення триєдиної педагогічної мети:

- 1) опанувати мову;
- 2) оволодіти культурою;
- 3) засвоїти методи комунікативної діяльності [2, 122].

Вищезазначені загальноприйняті цілі включають у себе оволодіння мовою, знання літератури і прилучення до культури. Всі вони взаємозалежні та однаково важливі.

Таке навчання демонструє зв'язок між носіями основних культурних цінностей. Знання іноземних мов – необхідна умова доступу до літературної скарбниці, для набуття індивідуального та колективного значення. Тому вони є основною передумовою для збагачення словникового запасу та відповідають вимогам сучасного суспільства [2, 123].

Успішність читання багато в чому залежить від індивідуальних особливостей учня. Зокрема, від сформованості мовленнєвого слуху, пам'яті, уваги та механізмів імовірного прогнозування.

Цікавими є наукові напрацювання Френка Сміта. Так, процес сприймання і розуміння тексту пов'язаний з мисленням і пам'яттю. Під час читання спершу читач виділяє в тексті окремі ланки, а потім він синтезує їх в єдине ціле. Сприймання інформації та її осмислення в ідеалі повинні відбуватись одночасно. Але у студентів якість сприймання інформації буває різною. Це залежить від їхніх індивідуально-психологічних особливостей. Дослідник вказує, що якість сприймання визначає характер і рівень розуміння тексту, його повноту, глибину і точність [13].

Процес впізнавання слів та здогадка про їх значення може проходити по-різному. Зореве сприйняття у процесі читання залежать також від лінгвістичних особливостей мовленнєвих повідомлень, власне від мовних та структурно-композиційних. А головне – від їх відповідності знанням та мовленнєвому досвіду здобувачів освіти [6, 310].

Висновки. Ефективність та доцільність використання сучасних педагогічних методів навчання іноземної мови, застосування різноманітних форм і видів інтерактивного навчання, використання Інтернет-ресурсів, автентичних підручників та Інтернет-сервісів комплексно сприяють формуванню англомовної комунікативної компетенції у читанні студентів. Сучасні підходи до навчання читання стимулюють когнітивні процеси і формують ментальний лексикон здобувачів освіти.

Використання автентичних підручників з передтекстовими, притекстовими і післятекстовими вправами є одним із засобів, завдяки якому у студентів-філологів проходить розвиток творчих здібностей і логічного мислення. Досвід використання автентичних підручників також допомагатиме здобувачам

ВИКОРИСТАННЯ АВТЕНТИЧНИХ ПІДРУЧНИКІВ У ФОРМУВАННІ АНГЛОМОВНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ У ЧИТАННІ У СТУДЕНТІВ-ФІЛОЛОГІВ ЗВО

освіти в майбутній навчальній діяльності, мовній розкутості та впевненості при спілкуванні зі студентами-іноземцями, які вивчають англійську мову. Щоб обрати базовий автентичний підручник для вивчення англійської мови, викладач має провести тестовий контроль на визначення рівня англійської мови кожного студента зокрема.

Використання лінгвокраїнознавчого матеріалу для читання студентів-філологів активізують мовний і мовленнєвий матеріал в англомовній комунікації, розвивають їхні творчі здібності і навички, розширюють кругозір. Лінгвокультурний підхід до навчання англійської мови забезпечує студентам міцну основу міжкультурної взаємодії і спрямований на виховання у них культури мовлення та фахових комунікацій.

Перспективи подальших досліджень вбачаємо у подальших теоретичних дослідженнях та практичних розробках сучасних педагогічних технологій навчання студентів-філологів ЗВО англомовного читання. Зокрема, аналізом режиму читання з різними комунікативними цілями, розробці вправ на різні типи читання.

ЛІТЕРАТУРА

1. Барабанова Г.В. Когнітивно-комунікативна модель навчання професійно орієнтованого читання іноземною мовою в немовному вузі. *Іноземні мови*. 2004. № 1. С. 29–34.
2. Голотюк О.В. Підготовка вчителів іноземних мов в університетах Франції: монографія. Херсон: Айлант, 2009. 224 с.
3. Гришина О.А. Аналіз фахових наукових текстів для читання англійською мовою майбутніми інженерами. *Наукові записки Національного педагогічного університету ім. М.П. Драгоманова. Серія "Педагогічні та історичні науки"*. 2015. Вип. 126. С. 46–52. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzped_2015_126_8.
4. Задільська Г.М. Сучасні педагогічні технології тестування з метою контролю рівня сформованості англомовної комунікативної компетенції студентів мовних спеціальностей ВНЗ у читанні. *Молодий вчений*. 2018. № 3.1 (55.1). С. 58–61.
5. Задільська Г.М. Формування компетенції читання у майбутніх вчителів англійської мови. *Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Серія "Педагогічні науки"*. 2022. № 1. С. 84–89.
6. Кажан Ю. Робота з текстами для читання в процесі вивчення німецької мови на базі англійської. *Педагогіка вищої та середньої школи*. 2016. № 3 (49). С. 300–311.
7. Лазаренко Л. Навчання читання іншомовних фахових текстів студентів економічних спеціальностей як фактор підвищення мотивації до навчання. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2020. Вип. 29. Т. 3. С. 140–144.
8. Мусійчук С.М. Розвиток навичок професійно орієнтованого читання на заняттях з іноземної мови у немовних ВНЗ. *Вісник Вінницького політехнічного інституту*. 2014. № 4. С. 114–117.
9. Шостак І.І. Формування у майбутніх фінансистів англомовної лексичної компетенції у процесі читання професійно орієнтованих текстів: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.02. Одеса, 2015. 261 с.
10. Cotton D., Falvey D., Kent S. *New Language Leader. Intermediate*. Pearson Education Limited, 2014. 176 p.
11. Cotton D., Falvey D., Kent S. *New Language Leader. Upper Intermediate*. Pearson Education Limited, 2014. 183 p.
12. Rieder A. Der Aufbau von Wortbedeutungswissen beim Lesen fremdsprachiger Texte: ausgewählte Fallstudien-ergebnisse. *Fremdsprachen Lehren und Lernen*. 2004. № 33. S. 53–71.
13. Smith F. *Understanding Reading: A Psycholinguistic Analysis of Reading and Learning to Read*. 2012. 390 p. URL: <https://www.routledge.com/Understanding-Reading-A-Psycholinguistic-Analysis-of-Reading-and-Learning/Smith/p/book/9780415808293>
14. Catherine W. *Critical Reading in Language Education*. Oxford: Oxford University Press, 2004. 256 p.

REFERENCES

1. Barabanova, H.V. (2004). Kohnityvno komunikatyvna model navchannya profesiyno oriyentovanoho chytannya inozemnoyu movoyu v nemovnomu vuzi [The cognitive-communicative model of teaching professionally oriented reading in a foreign language in the non-linguistic university]. *Foreign languages*, No. 1, pp. 29–34. [in Ukrainian].
2. Hryshyna, O.A. (2015). Analiz fakhovykh naukovykh tekstiv dlia chytannya anhliiskoiu movoiu maibutnimy inzheneramy [Analysis of professional scientific texts used for teaching reading future engineers]. *Scientific Proceedings of National pedagogical university after M.P. Dragomanov. Pedagogical and historical sciences*, Vol. 126, pp. 46–52. Available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzped_2015_126_8. [in Ukrainian].
3. Holotyuk, O.V. (2009). Pidhotovka vchyteliv inozemnykh mov v universytetakh Frantsiyi [Training of foreign language teachers in French universities]. Kherson, 224 p. [in Ukrainian].
4. Zadiilska, H.M. (2018). Suchasni pedagogichni tekhnolohiyi testuvannya z metoyu kontrolyu rivnya sformovanosti anhlovmovnoyi komunikatyvnoyi kompetentsiyi studentiv movnykh spetsialnostey VNZ u chytanni [Modern pedagogical technologies of testing in the system of evaluating of university students of linguistic departments' English language communicative competence formation in reading]. *Young scientist*, No. 3.1 (55.1), pp. 58–61. [in Ukrainian].
5. Zadiilska, H.M. (2022). Formuvannya kompetentsiyi chytannya u maybutnikh vchyteliv anhliyskoyi movy [Reading competence formation of future teachers of the English language]. *Bulletin of the Cherkasy National University named after Bohdan Khmelnytskyi. Pedagogical sciences*, Vol. 1, pp. 84–89. [in Ukrainian].
6. Kazhan, Yu. (2016). Robota z tekstamy dlia chytannya v protsesi vyvchennya nimetskoyi movy na bazi anhliyskoyi [Working with texts for reading in the process of learning the German language on the basis of English]. *Higher and secondary school pedagogy*, No. 3(49), pp. 300–311. [in Ukrainian].
7. Lazarenko, L. (2020). Navchannya chytannya inshomovnykh fakhovykh tekstiv studentiv ekonomichnykh spetsialnostey yak faktor pidvyshchennya motyvatsiyi do navchannya [Teaching economics students reading professional texts as a factor of increasing learning motivation]. *Topical issues of humanitarian sciences*, Vol. 3, 29, pp. 140–144. [in Ukrainian].
8. Musiichuk, S.M. (2014). Rozvytok navychok profesiino oriyentovanoho chytannya na zaniattiakh z inozemnoi movy u nemovnykh VNZ [Development of the professional reading skills at the foreign language classes in non-linguistic universities]. *Bulletin of Vinnytsia politechnical institute*, No. 4, pp. 114–117. [in Ukrainian].

9. Shostak, I.I. (2015). Formuvannia u maibutnikh finansystiv anhlomovnoi leksychnoi kompetentsii u protsesi chytannia profesiino orientovanykh tekstiv [Formation of English language competence in future financial workers by means of reading professional texts]. *Candidate's thesis*. Odesa, 261 p. [in Ukrainian].

10. Cotton, D., Falvey, D. & Kent, S. (2014). *New Language Leader. Intermediate*. 176 p. [in English].

11. Cotton, D., Falvey D. & Kent S. (2014). *New Language Leader. Upper Intermediate*. 183 p. [in English].

12. Rieder, A. (2004). Der Aufbau von Wortbedeutungswissen beim Lesen fremdsprachiger Texte: ausgewählte Fallstu-

dienergebnisse [The development of word meaning knowledge when reading foreign language texts: selected case study results]. *Teaching and learning foreign languages*. No. 33, pp. 53–71. [in German].

13. Smith, F. (2012). *Understanding Reading: A Psycholinguistic Analysis of Reading and Learning to Read*. 390 p. [in English].

14. Catherine, W. (2004). *Critical Reading in Language Education*. Oxford, 256 p. [in English].

Стаття надійшла до редакції 02.05.2023

УДК 78.071.1(477):784.4(=161.2)

DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2023.282827>

Людмир Філоненко, доктор філософії, доцент кафедри музично-теоретичних дисциплін та інструментальної підготовки Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка, голова Дрогобицького осередку НТШ (музикологічно-фольклористична комісія), член НСКУ
Володимир Устинов, студент магістратури факультету початкової освіти та мистецтва Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка

ФОЛЬКЛОРИСТИЧНА СПАДЩИНА СИДОРА ВОРОБКЕВИЧА

Стаття висвітлює дослідницьку фольклористичну працю відомого українського композитора, педагога, священика, поета Сидора Воробкевича. Ретельно збираючи та досліджуючи фольклор, митець створив вагому працю "Наша народна пісня", де вперше застосував оригінальну класифікацію народнописаних жанрів. У статті здійснюється аналіз цього фольклористичного дослідження, яке на сучасному етапі допомагає охарактеризувати погляди буковинського композитора на народну творчість, як носія національних ідей та традицій.

Ключові слова: Сидір Воробкевич; фольклористична діяльність; народна пісня; танець; українські народні мотиви.

Лит. 9.

Liudomyr Filonenko, Doctor of Science (Philosophy), Associate Professor of the Music-Theoretical Disciplines and Instrumental Training Department, Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University, Member of the National Union of Composers of Ukraine and Shevchenko Scientific Society
Volodymyr Ustynov, Master's Degree Student of the Faculty of Primary Education and Art, Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University

THE FOLKLORE HERITAGE OF SYDIR VOROBKEVYCH

The article is devoted to highlighting the folklore heritage of the famous Ukrainian composer, teacher, priest, poet Sydir Vorobkevych (1836–1903). For the first time S. Vorobkevych heard the beauty of folklore treasures from the mouth of his grandparents, and from that time his admiration for Ukrainian folk art was formed.

The research activity of the artist in the field of folklore studies is highlighted; in particular his extensive work "Our Folk Song", which is still in great demand among scientists today. In this study the author gives high praise to folk songs, noting it as a source of studying the history of his nation. S. Vorobkevych's conviction, that the national song along with the national language is a proof of the unity of the Ukrainian nation, is becoming important at the present stage. Writing about the purpose of his folkloristic work, the composer mentioned that he collected folk treasures for his children and the descendants of all good people for the development of Ukrainian musical art and the sense of national identity of Ukrainians. The article is filled with S. Vorobkevych's own experience, his sincere feelings and love for folk art.

Carefully collecting the folklore of Bukovyna, S. Vorobkevych not only wrote it down, but also studied everyday life, folk traditions, customs and ceremonies with great interest and love. S. Vorobkevych considered Bukovyna folklore as an achievement of all-Ukrainian folk culture.

Admiration, recording and study of folklore samples were reflected in Vorobkevych's literary and musical works, his choral and piano works, and solos. S. Vorobkevych was one of the first in the western Ukrainian lands who took an interest in folk art and studied it.

Keywords: Sydir Vorobkevych; folklore activity; folk song; dance; Ukrainian folk motifs.